

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА СУМДПУ ІМЕНІ А. С. МАКАРЕНКА

Бібліографічний огляд

Педагогіка партнерства в Новій українській школі

Суми 2019

Педагогіка партнерства – одна із основ школи, що ґрунтується на взаємній повазі до особистості, праві вибору і відповідальності за прийняті рішення – це один із принципів Нової української школи – освітній контент на основі компетентностей.

Лілія Гриневич

Динаміка соціальних і культурних змін в Україні сприяє постійному оновленню освітнього середовища та зумовлює появу нових суспільних вимог. Реформування вітчизняної освіти потребує позитивних змін у навчанні й вихованні відповідно до потреб освіти та сучасних суспільних вимог.

Концепція Нової української школи пояснює ідеологію змін, що закладені в Законі України «Про освіту», містить програмні моменти, які орієнтують виховний процес в школі на загальнолюдські цінності.

Нові теорії інноваційної освіти базуються на філософських, аксіологічних, семантичних, психолого-педагогічних поглядах стосовно розвитку особистості.

Для української освіти дуже важливими є питання завдання, змісту і методики виховання дітей в сім'ї та школі; особливостей співпраці класного керівника, учнів та батьків; базових принципів педагогічного спілкування з дітьми. Надзвичайно важливо, що Нова українська школа працюватиме на засадах «педагогіки партнерства».

Впровадження нового змісту передбачає формування в учителів, готовності працювати в ситуації вибору нових програм, забезпечення належного рівня психологічної підготовки та нових способів навчальної взаємодії з учнями.

Педагог створює навчальне середовище, де кожний учень пізнає навколишній світ, вчиться керувати собою, оцінювати свої реальні можливості та прогнозувати перспективи саморозвитку.

Кожна дитина неповторна, наділена від природи унікальними здібностями. А місія школи та педагога – допомогти розкрити та розвинути ці здібності на основі партнерства між учителем, учнем і батьками.

Пропонуємо до Вашої уваги бібліографічний огляд літератури за темою «Педагогіка партнерства в Новій українській школі».

Стратегію реформування освітнього процесу для забезпечення контролю його якості представлено у публікації:

Баришовець, Н. Організація управлінської діяльності щодо формування ключових компетентностей учнів за умов розбудови Нової української школи [Текст] = Партнерство учасників освітнього процесу за умов реалізації Концепції Нової української школи / Н. Баришовець // Управління школою. – 2019. – № 1/3. – С. 43–46.

В статті окреслено основні положення Нової української школи: педагогіка, що ґрунтується на партнерстві між учнем, учителем і батьками; орієнтування на потреби учня в освітньому процесі; наскрізний процес виховання, який формує цінності; нова структура школи, яка дає змогу добре засвоїти новий зміст і набути компетентностей для життя; справедливий розподіл публічних коштів; сучасне освітнє середовище, що забезпечить необхідні умови, засоби і технології для навчання учнів, освітян та батьків.

Н. Баришовець наголошує, що виховання дитини, з урахуванням її індивідуальності та неповторності знаходиться на пріоритетному місці, а вже потім – освітній процес. Вчитель, який із повагою відноситься до особистості дитини навчить її набагато краще, ніж учитель, «який і досі ставиться до дитини як до об'єкта свого педагогічного впливу».

Динамічні суспільно-економічні процеси, професіоналізація діяльності спеціалістів, міжгалузева інтеграція знань та умінь зумовлюють нові вимоги до управлінської діяльності керівників закладів освіти.

Отже, управлінська діяльність керівника закладу загальної середньої освіти має набути ознак професійного управління. Професіоналізм управлінської діяльності керівника закладу загальної середньої освіти – це ряд компетенцій, які дозволяють керівнику професійно здійснювати управлінську діяльність за сучасних соціально-економічних умов.

В свою чергу, створення піклувальних рад, до яких входять батьки, учні, соціально активні громадяни, яких хвилюють питання розвитку національної освіти та рад учнівського самоврядування, об'єднання батьків і громадськості буде сприяти розвитку взаємодії і партнерства в Новій українській школі.

Аналіз професійної діяльності учителя початкових класів відповідно до сучасних вимог освітнього процесу зроблено у статті:

Водолазька, Т. В. Учителі як творці освітнього середовища Нової української школи [Текст] / Т. В. Водолазька // Управління школою. – 2019. – № 1/3. – С. 73–77.

Ефективність професійної діяльності вчителя початкових класів залежить від того, як він формулює педагогічні цілі, визначає пріоритети своєї професійної діяльності.

У зв'язку з цим, орієнтація на нову якість освіти змінює вимоги до змісту професійної діяльності вчителя початкових класів, на що вказують Концепція Нової української школи, Державний стандарт початкової школи, Закон України «Про освіту».

Метою статті є дослідження ролі вчителя початкових класів у формуванні шкільного освітнього середовища Нової української школи.

Т. В. Водолазькою проведено аналіз останніх публікацій Н. Гонтаровської, О. Іванова, А. Каташова, О. Мариновської, А. Мудрик, В. Ясвін та інших, об'єктом досліджень яких є поняття «освітнє середовище».

Теоретичний аналіз засвідчив, що у зміст поняття «освітнє середовище» науковці включають комплекс природних і соціальних факторів, які можуть мати вплив на життя й діяльність людини.

Аналіз зарубіжних і вітчизняних досліджень дав змогу визначити теоретичну і практичну значущість феномена освітнього середовища як чинника становлення особистості.

Автор статті підкреслює, що зміст професійної діяльності вчителя початкових класів полягає у педагогічному супроводі молодшого школяра в процесі його входження до освітнього середовища й шкільної адаптації; забезпеченні різноманітних організаційних форм навчання, створенні умов для зміни провідної діяльності від гри до навчання, залученні учнів молодшого шкільного віку до різнопланової соціальної діяльності, організації взаємодії з родинами дітей.

Автор нагадує, що учитель є ключовою фігурою моделювання освітнього середовища, від його професійних і особистісних якостей залежить якість системи освіти. Провідним у діяльності педагога має бути принцип «прийняття іншого», що передбачає прийняття учня як індивідуальності. За таких умов відносини між учителем та учнем будують на засадах партнерства.

Важливо підкреслити, що у процесі взаємодії з учителем, молодший школяр включається в систему навчальної діяльності, засвоює способи навчальних дій, розвиваються пізнавальні інтереси та соціальна активність. В свою чергу, взаємодія з ровесниками навчає використовувати на практиці норми і правила поведінки.

Автором виділено основні структурні складові освітнього середовища початкової школи: просторово-предметний, соціальний і психодидактичний компоненти.

Безсумнівно, що у формі вільного спілкування дитини з дорослим та ровесниками формується її цілісне ставлення до явищ і подій, розвивається досвід, проявляються взаємини зі світом. Соціальний компонент освітнього середовища початкової школи будується з урахуванням сімейного виховання та національних традицій.

Психодидактичний компонент – це концепції навчання та виховання, навчальні програми, плани, підручники та посібники, обумовлені цілями освітнього процесу.

Таким чином, автором статті обґрунтовано, що «освітнє середовище початкової школи є складним системним феноменом, сукупністю соціального, просторово-предметного і психодидактичного компонентів, що утворюють систему умов, впливів і тенденцій розвитку дитячої, дорослої та дитячо-дорослої спільноти в рамках більш широкого соціального середовища».

Дослідженню педагогіки партнерства – соціально-педагогічній взаємодії між родиною та школою, в основі якої знаходяться розуміння, відкритість, толерантність, добровільність, організація посвіти батьків, підвищення рівня їх психолого-педагогічних знань і компетентностей приділена увага в науковій статті викладача Сумського державного педагогічного університету імені А. С. Макаренка К. Зелінської:

Зелінська К. Соціально-педагогічне партнерство ключовий компонент формули «нової школи» [Текст] / К. Зелінська І. Івахненко // Дошкільна і початкова освіта: реалії та перспективи : матеріали II Всеукраїнської науково-практичної конференції для студентів, магістрантів та молодих науковців, 25–26 квітня 2018 р. / Міністерство освіти і науки України, Сумський державний педагогічний університет імені А. С. Макаренка ; Управління освіти і науки Сумської обласної державної адміністрації та ін. ; [редкол.: Ю. О. Лянной,

Л. В. Пшенична, С. М. Кондратюк та ін.]. – Суми : [ФОП Цьома С. П.], 2018. – С. 166–169.

Зазначено, що ключовим компонентом концепції Нової української школи є педагогіка партнерства яка ґрунтується на взаємодії між учнем, учителем і батьками.

На основі досліджень публікацій видатних педагогів: Ш. А. Амонашвілі, І. П. Волкова, І. П. Іванова, Є. М. Ільїна, В. А. Караковського, С. М. Лисенкова, В. Ф. Шаталова, М. П. Щетиніна та інших. Автор статті стверджує, що педагогічна технологія партнерського співробітництва це напрям у педагогіці другої половини двадцятого сторіччя – система методів і прийомів виховання та навчання на принципах гуманізму та творчого підходу до розвитку особистості дитини. В статті проаналізовані перспективи соціального партнерства школи та родини у сучасних умовах втілення Концепції Нової української школи.

Метою такого партнерства є інтеграція батьків у педагогічний процес шляхом створення необхідних умов для залучення сім'ї до супроводу дитини у навчально-виховному процесі.

Партнерство сім'ї і школи передбачає добровільність включення батьків до самовиховання, самоосвіти і розвитку батьківської компетентності.

В статі конкретизовано показники готовності батьків до взаємодії зі школою.

На думку автора, важливо опанувати технології партнерської взаємодії з родиною та включення батьків до створення соціальної взаємодії, гуманізації міжособистісних відносин, попередження конфліктних ситуацій. Об'єднання зусиль для досягнення спільної мети виховання – «формування морально-духовної, життєво компетентної особистості, яка успішно самореалізується у соціумі як громадянин, сім'янин, професіонал».

Проблему неуспішності учнів сучасної початкової та загальноосвітньої масової школи визначено у статті:

Ілляшенко, Т. Реформування початкової школи [Текст] : як допомогти дітям із труднощами в навчанні : [у системі Нової української школи] / Т. Ілляшенко // Психолог. – 2018. – № 23/24, грудень. – С. 20–29.

У системі реформи Нової української школи, що вже стартувала, особливе місце відведено початковій школі.

Багато уваги в цій публікації приділено рекомендаціям щодо впровадження інклюзивного навчання у сучасній загальноосвітній школі.

В спеціальній школі працюють фахівці з корекційної педагогіки, які застосовують реальні засоби допомоги дитині з тими чи іншими порушеннями, тоді як у загальноосвітній школі, крім задекларованого індивідуального підходу до дітей із труднощами в навчанні й з особливостями поведінки, нічого не запропоновують.

З огляду на сказане вище, Т. Ілляшенко зазначає, що об'єднання у єдиному освітньому просторі потребує і спеціальна школа і загальноосвітня масова школа. Необхідна інтеграція спеціальної корекційної педагогіки та психології.

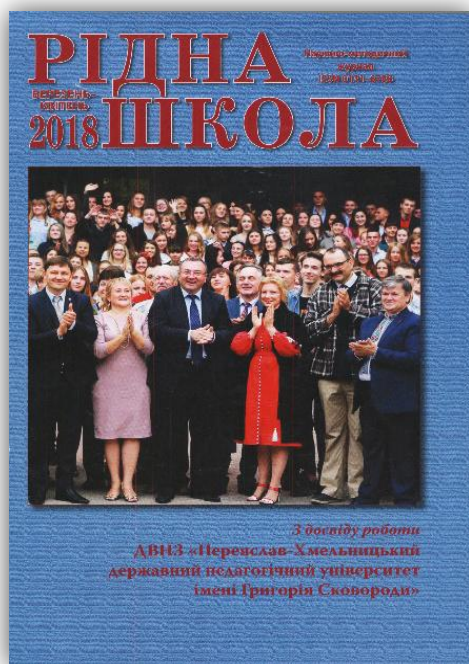
В ході статті автором досліджено відмінності закордонного досвіду в переході від спеціальної школи до інклюзивного навчання дітей із особливими освітніми потребами.

Автор публікації робить спробу з'ясувати які причини зумовлюють навчальні труднощі у навчанні учнів.

Окреслено проблеми умов сімейного виховання дітей зі стійкими труднощами в навчанні. Стратегія навчання у системі Нової української школи надає дитині змогу навчатися відповідно до її можливостей і будувати життєві майбутні перспективи.

Наприкінці статті автор наголошує, що реформа української школи – «справа не одного дня, це процес, який відбувається в часі та який удосконалюватимуть, а тому в ньому ще знайдеться місце для педагогічної допомоги дітям, які її дуже потребують».

Тему продовжує стаття, в якій висвітлено нагальні питання реформування загальної середньої освіти, переходу початкової школи на новий зміст освіти, окреслено вимоги до результатів навчання учнів початкової школи у зв'язку з запровадженням нового Державного стандарту і типових освітніх програм початкової освіти:

Ляшенко, О. На шляху до Нової української школи [Текст] / О. Ляшенко, В. Коцур // Рідна школа. – 2018. – № 3/4. – С. 8–10.

На базі Переяслав-Хмельницького державного педагогічного університету імені Григорія Сковороди відбулося виїзне засідання Відділу загальної середньої освіти НАПН України.

Було проведено три круглих столи з проблем реалізації ідей Нової української школи в освітянській практиці, охарактеризовано основні напрямки модернізації початкової освіти в контексті реформування загальної середньої освіти, розглянуто питання ефективних методів навчання, які враховують особливості розвитку психічних процесів дітей молодшого шкільного віку.

Виступи супроводжувалися демонстрацією навчальних матеріалів, розроблених науковцями НАПН України для пілотних класів, які беруть участь у експерименті з апробації нового Державного стандарту початкової освіти.

В публікації проаналізовано ключові компетентності формування та розвиток яких є умовою життєздатності людини XXI століття.

Нова українська школа покликана формувати успішну особистість. Це має бути цілісна різнобічна та розвинена ініціативна людина з активною громадянською позицією, здатна жити в умовах постійних змін.

В статі йдеться, що Нову українську школу буде підтримувати електронна платформа для створення і поширення електронних підручників і навчальних курсів для школярів та вчителів.

Майстер-клас для студентів і педагогів з розвитку критичного мислення учнів під час навчання історії провела член-кореспондент НАПН України О. І. Пометун. Вона наголосила на важливості розвитку цієї компетентності у сучасних школярів і розкрила сутність самого поняття «критичне мислення».

У практичній частині заняття студенти і викладачі мали змогу апробувати використання деяких методів і прийомів з технології розвитку критичного мислення учнів.

Академік О. Я. Савченко зазначає, що результати освіти є важливими для всіх рівнів шкільної освіти, вони мають формуватися в діяльності учнів на міжпредметному рівні і у різних навчальних контекстах.

Науковець Н. М. Бібік наголошує, що типова навчальна програма з предмета дає змогу вчителю самостійно обирати й формувати інтегрований та автономний спосіб подання змісту з освітніх галузей Стандарту, добирати дидактичний інструментарій, орієнтуючись на індивідуальні можливості учнів.

Педагогіка партнерства і компетентнісний підхід потребують нового освітнього середовища. Яке допомагає створити, новітні інформаційно-комунікаційні технології, забезпечити індивідуальний підхід до навчання, підвищити ефективність діяльності педагога та управління освітнім процесом.

В ході статті член-кореспондентами НАПН України наголошено, що реформування Нової української школи – це системне явище, яке охоплює різні аспекти освітньої діяльності.

Зміст діяльності загальноосвітніх навчальних закладів щодо демократизації шкільного життя, налагодження конструктивної взаємодії всіх самоврядних органів навчального закладу конкретизується в публікації:

Назаренко, Г. Демократичні засади становлення Нової української школи [Текст] / Г. Назаренко // Рідна школа. – 2017. – № 7/8. – С. 11–16.

В статі йдеться про аспекти демократичних освітніх перетворень у Концепції Нової української школи.

Окреслені демократичні зміни є довгоочікуваними.

Зокрема, Г. Назаренко зазначає, що розглядаються теоретичні аспекти демократизації різних компонентів освітньої системи у наукових працях О.

Вишневського, Л. Гаєвської, Н. Дерев'янкіної та інших. У наукових роботах Г. Єльнікової, В. Кременя та О. Пастовенського висвітлюються різні моделі демократизації шкільного життя. У науковому доробку І. Котової, Ю. Прудникової та В. Сагуйченко представлено шляхи налагодження партнерської взаємодії учасників освітнього процесу.

Науковці-освітяни Н. Дерев'янкіна та Є. Куркін висвітлюють демократизацію діяльності загальноосвітнього навчального закладу та формування особливого культурно-освітнього простору школи, що базується на паритетній взаємодії всіх учасників освітнього процесу.

Забезпеченням відкритості освітньої системи школи на основі налагодження конструктивних стосунків з інститутами громадянського суспільства та органами місцевого самоврядування визначено у наукових працях Г. Єльнікової, І. Котової та В. Сагуйченко.

Г. Назаренко представила основні критерії відповідно до яких доцільно розпочинати демократизацію діяльності Нової української школи.

Звернено увагу на те, що у школі необхідно здійснювати узгоджений розподіл повноважень і відповідальності між адміністраціями навчальних закладів та громадськими суб'єктами управління освітньою діяльністю.

Важливо затвердити між всіма учасниками навчально-виховного процесу алгоритм розв'язання потенційних конфліктів і суперечностей в межах визначеного правового поля. Автором окреслено алгоритм переходу від адміністративно-командного до демократичного, громадсько-державного характеру управління в Новій українській школі.

Акцентовано увагу на необхідності активізації діяльності щодо впровадження демократичних принципів управління освітою як шкільної адміністрації, так і самоврядних органів управління навчальним закладом.

Значні зусилля мають також спрямовуватись на підвищення ролі батьківського комітету та батьківської ради в управлінні освітньою діяльністю навчального закладу.

Отже, батьківським радам має бути надано повноваження виступати з ініціативами, брати участь у їх реалізації, контролювати діяльність адміністрації та педагогічного колективу щодо раціонального використання фондів загального обов'язкового навчання, а також у законний спосіб захищати життя і здоров'я та право на якісну освіту своїх дітей.

Підсумовуючи зазначене, автор наголошує, що реальна діяльність самоврядних органів державно-громадського управління діяльністю загальноосвітнього навчального закладу стане основою для створення демократичної атмосфери школи.

Тренінговим технологія з педагогіки партнерства в Новій українській школі присвячено публікацію:

Оніщенко, І. В. Нова українська школа – новий зміст освіти [Текст] : тренінг / І. В. Оніщенко // Початкове навчання та виховання. – 2018. – № 22/24. – С. 24–27.

Поняття «педагогіки партнерства» на законодавчій основі описано в Концепції Нової української школи та є одним з її компонентів.

Пропонований тренінг сприяє засвоєнню його учасниками навичок партнерських взаємин; допомагає оновити інструментарій сучасного педагога з метою якісної реалізації завдань Концепції Нової української школи; знайомить учасників з основними принципами підходів педагогіки партнерства; формує навички ефективної взаємодії; вчить правил саморегуляції, самовираження та рефлексії; надає змогу визначити особливості та способи партнерської взаємодії всіх учасників освітнього процесу; мотивує педагогів на формування партнерських відносин з колегами, учнями та батьками.

В ході проведення тренінгу презентовано: групові вправи, ігри, запитання до обговорення, поради, які допоможуть порозумітися з дітьми, узагальнити знання, розвивати фантазію, знаходити конструктивні методи виховання.

Спробу переосмислення мети сучасної початкової освіти, яка відображає дитиноцентровану особистісно орієнтовану спрямованість початкової освіти зроблено в статті:

Савченко, О. Початкова освіта в контексті ідей Нової української школи [Текст] / О. Савченко // Рідна школа. – 2018. – № 1/2. – С. 3-7.

Новий етап законодавчого і концептуального розвитку шкільної освіти, здійснені останніми роками дослідження українських і зарубіжних учених зумовили зміни статусу початкової освіти, її загальної мети, похідних складників функціонування у сучасних умовах.

Науковці відділу початкової освіти Інституту педагогіки НАПН України брали активну участь у складній творчій праці з розроблення нового Державного стандарту початкової загальної освіти.

Метою початкової освіти є всебічний розвиток дитини, її талантів, здібностей, компетентностей та наскрізних умінь, відповідно до вікових та індивідуальних психофізіологічних особливостей і потреб.

Автор статті зазначає, що наступний етап модернізації початкової освіти передбачає фахове втілення вимог державного стандарту, типових і освітніх програм у нових підручниках.

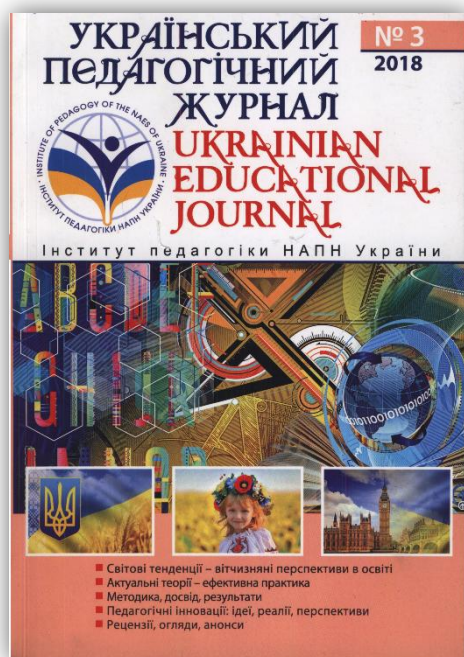
Адже школа очікує втілення у підручниках і інтегрованих курсах нових підходів до навчання. Потрібні нові підходи для методичного і візуального відображення у підручниках систем вправ і завдань. Широкі інформаційні можливості, нові вимоги суспільства, батьків, очікування сучасних дітей, створюють для вчителів нову професійну ситуацію, яка базується на педагогіці партнерської взаємодії. Створюються передумови для реалізації методики індивідуалізації навчально-виховного процесу у Новій українській школі.

Автор публікації підкреслює, що партнерство належить до провідних ідей НУШ.

Важливими внутрішніми чинниками успішності освіти, також, вважається технологічність освітнього процесу.

Якісна освіта набуває у світі все більшої цінності. Нові цілі і функції діяльності вчителя передбачають його фундаментальну психологічну, дидактико-методичну підготовку, цифрову грамотність.

Різні аспекти технологічного підходу в закладах загальної середньої освіти в умовах профільного навчання розглянуто у статті:

Паламарчук, В. Ф. Педагогічні технології навчання в умовах нової української школи: вектор розвитку [Текст] / В. Ф. Паламарчук, О. В. Барановська // Український педагогічний журнал. – 2018. – № 3. – С. 60–66.

Публікація присвячена проблемі технологізації освітнього процесу в умовах Нової української школи, підвищенню його якості, активному впровадженню у педагогічний процес сучасних засобів, методів та форм навчання. Наведені теорії педагогічних технологій для Нової української школи, необхідність пошуку ефективних шляхів навчання та особливостей їх реалізації.

Центром уваги Нової української школи має бути творча особистість, головними якими мають стати духовність, громадянськість, інтелектуальність, конкурентоспроможність.

На зміну діючим формам і методам навчання, які роблять навчальний процес розірваним на частини, приходять цілісні педагогічні технології.

Соціально-економічна ситуація в країні зумовлює необхідність упровадження таких освітніх технологій, які б забезпечили ефективну підготовку учнівської молоді до входження в соціум, адаптацію до існуючих реалій та здатність до активної творчої діяльності.

Сучасні педагогічні технології мають вибудовуватись на основі чіткого планування, моделювання, систематизації та мати на меті виховання компетентної творчої особистості.

У Законі «Про освіту» засадами державної політики у сфері освіти та принципами освітньої діяльності названо, зокрема, необхідність інтеграції у міжнародний освітній та науковий простір.

Автором досліджено поняття «педагогічна технологія» в залежності від розуміння мети, сутності і структури педагогічного процесу.

В статті зазначено, що питання прогнозування, змісту і технологій загальної середньої освіти висвітлено у працях О. Барановської, Н. Бібік, С. Бондар, М. Бурди, Г. Васківської, Н. Головки, Ю. Дорошенка, Т. Засєкіної та ін. У колективній монографії «Фундаменталізація змісту освіти у старшій школі в умовах профільного навчання» визначено, «що профільне навчання спрямоване на формування цілісної особистості та розвитку життєвої, світоглядної, наукової, культурної і професійної компетентностей учнів».

Надано аналіз літературних джерел з питань дослідження педагогічних технологій в умовах Нової української школи, який засвідчує відсутність на сучасному етапі комплексного вивчення питань, пов'язаних з проектуванням та реалізацією ефективних педагогічних технологій навчання, що вимагає подальших наукових пошуків.

Автор статті намагається довести тезу, що технологізація освітнього процесу в старшій школі сприяє підвищенню його якості, ефективному використанню потенціалу закладів загальної середньої освіти, впровадженню інноваційних підходів. Розглянуто провідні технології навчання Нової української школи.

Основними педагогічними технологіями, що задіяні в полі освіти України, є: змістовно-операційна технологія розвитку; технологія міжпредметної інтеграції та міжпредметні зв'язки; розвивальне навчання; ігрові технології; технології інтерактивного навчання; технологія проектного навчання; технологія життєвого проекту та життєвого проектування; технологія особистісно орієнтованого уроку; технологія розвитку критичного мислення; технологія формування та розвитку творчої особистості; командна та групова робота та навчання в співробітництві.

Упровадження педагогічної технології інтегрованого навчання дає можливість враховувати інтереси, схильності і здібності учнів, зменшувати навантаження, формувати наукову картину світу, професійно орієнтувати школярів відповідно до їх інтересів.

Важливими особливостями реалізації педагогічних технологій навчання в умовах Нової української школи є те, що вони мають забезпечувати освітній процес в умовах профільного навчання, пов'язуючи навчальний процес у закладах загальної середньої освіти та закладах вищої освіти.

Дані емпіричного прогнозу щодо розвитку Нової української школи, одержані шляхом використання методу екстраполяції поточної інформації, знань про минуле й теперішнє висвітлено в пропонованій публікації:

Онищук, Л. А. Нова українська школа: реалії та перспективи [Текст] / Л. А. Онищук // Український педагогічний журнал. – 2018. – № 1. – С. 47–53.

У формі теоретичних положень представлено результати наукового опрацювання Закону України «Про освіту», його дотримання суб'єктами управління різних рівнів та успішної реалізації системних змін, передбачених реформою загальної середньої освіти.

Онищук, Л. А. зазначає, що докорінна та системна реформа загальної середньої освіти передбачає ухвалення нових державних стандартів, заснованих на окреслених у «Рекомендаціях Європейського Парламенту та Ради Європи» ключових компетентностях, які мають бути наскрізними в змісті для успішної самореалізації особистості; запровадження нового підходу «педагогіка партнерства» в системі: «учень – учитель – батьки».

Нова українська школа як провідник соціальних, соціокультурних і педагогічних інновацій вийде на стратегічні позиції, покликані реалізувати план заходів, затверджений розпорядженням Кабінету Міністрів на 2016–2029 роки.

На думку автора статті, педагогічні спільноти плекають надію, що Нова українська школа за підтримки держави і суспільства виконає важливу соціальну місію – стане провідником педагогічних, соціальних і соціокультурних інновацій, підставою високих моральних і соціальних традицій.

В публікації представлено диференціацію освітньої системи Нової української школи за формами навчання: денна, вечірня, екстернат, дуальна, дистанційна та сімейна. За умови уведення в дію та дотримання Закону України «Про освіту» Нову українську школу характеризуватиме високий технологічний рівень, новітнє навчально-методичне, інформаційне забезпечення та потужний кадровий потенціал.

Аналіз наукової та навчально-методичної літератури з питань реформування середньої школи надано у публікації:

Сесик, О. О. Педагогіка партнерства – ключовий компонент формули нової школи [Текст] / О. О. Сесик // Класному керівнику. Усе для роботи. – 2017. – № 6. – С. 5–7.

Автором охарактеризовано зміст та особливості впровадження змін у Новій українській школі на 2016–2029 роки.

Виникає багато дискусій щодо новітніх підходів до педагогіки партнерства – педагогічної співпраці класного керівника з батьками, особливостей виховного впливу та правильності вибору методик освітньо-

виховної діяльності.

Завданням реформування загальної середньої освіти є багатосторонній розвиток, виховання і соціалізація особистості, яка усвідомлює себе громадянином України, здатна до життя в суспільстві, цивілізованого відношення до природи, має прагнення до самовдосконалення і навчання впродовж життя, готова до життєвого вибору, трудової діяльності, громадянської активності та самореалізації.

Формула Нової школи складається з восьми ключових компонентів, одним із яких є педагогіка, що ґрунтується на партнерстві між учнем, учителем і батьками. В основі педагогіки партнерства – спілкування, взаємодія та співпраця між учителем, учнем і батьками. Учитель має бути другом дитини, а родина – залучена до побудови освітньої траєкторії дитини.

Василь Сухомлинський писав, – «якщо вчитель став другом дитини, якщо ця дружба осяяна благородним захопленням, поривом до чогось світлого, розумного, у серці дитини ніколи не з'явиться зло».

Сесик О. зазначає що кожна дитина неповторна, наділена від природи унікальними здібностями, талантами та можливостями. А місія школи й класного керівника – допомогти розкрити та розвинути ці здібності, таланти і можливості на основі партнерства між учителем, учнем і батьками.

Автор звертає увагу читача на головні аспекти педагогіки партнерства: спілкування, взаємодія та співпраця між учителем, учнем і батьками; учні, батьки та вчителі рівноправні учасники освітнього процесу, об'єднані спільною метою. Школа ініціює залученість родини до освітньо-виховного процесу. Авторитарна комунікація «вчитель – учень» поступає місце діалогу і комунікації між учнями, учителями та батьками.

Наведено принципи педагогічного спілкування з дітьми: повага до особистості; позитивне і доброзичливе ставлення; довіра у відносинах, розподілене лідерство; соціальне партнерство.

Класний керівник повинен: домагатися того, щоб і діти і батьки розуміли значення тих вимог, які школа ставить перед сім'єю; дбати про розумність завдань, які пропонуються для виконання батькам і дітям; надавати можливість проявляти ініціативу і підтримувати батьків у починаннях, які стосуються школи.

На основі представлених у бібліографічному огляді публікацій можна зробити висновок, що демократизація освітньої взаємодії та зміни у сучасній середній освіті є довгоочікуваними. Демократизацію діяльності загальноосвітнього навчального закладу вчені пов'язують із формуванням особливого культурно-освітнього простору школи, що базується на паритетній співпраці та співтворчості всіх учасників освітнього процесу.

Впровадження педагогіки партнерства та розвиток ключових компетентностей на законодавчій основі зазначено у Концепції Нової української школи. Серед базових компетентностей Нової української школи: ініціативність, уміння генерувати ідеї та втілювати їх у життя.

Під час формування базових компетентностей діти мають навчитися мислити нестандартно та креативно задля розвитку власних здібностей і вмінь.

В основі педагогіки партнерства – спілкування, взаємодія та співпраця між учителем, учнями, батьками і членами громади для досягнення спільної мети – виховання морально-духовної, інтелектуальної, життєво-компетентної творчої особистості, яка успішно самореалізується у соціумі.

Матеріал підготувала
Чайка Н. А.

Шановні користувачі!

*Документи, представлені у бібліографічному огляді, доступні у фонді
Наукової бібліотеки.*

*За додатковою інформацією з даної теми пропонуємо звертатися до
Електронного каталогу <http://lib.sspu.sumy.ua/>*